

Filozofia v živote súčasného človeka

Myslím si, že môžem povedať, že s filozofiou sa stretávam už odmalička a ani som o tom nevedela. Už vtedy mi rodičia či starí rodičia hovorili rôzne múdre výroky a väčšina z nich má pôvod práve vo filozofii. Nikdy som sa nad nimi ani nad samotnou filozofiou nezamýšľala, keďže som im dlho ani nerozumela. Už v antike ľudia riešili mnoho otázok, ako napríklad ako vznikol svet. Ako vznikli samotní ľudia? Človek je veľmi inteligentná a zvedavá bytosť (viem to podľa seba). Pýtala som sa rodičov rôzne otázky. Prečo je jablko červené a hruška nie je? Prečo je tulipán ružový a narcis žltý?

Podobne si ľudia kládli otázky o svete, na ktoré im postupne odpovedali filozofi. Keďže každý človek je originálny, tak si aj každý jeden filozof predstavoval svet inak. V antike napríklad Táles za prvopočiatok považoval vodu, Anaximenes zase vzduch a Herakleitos za arché považoval oheň. Každý z nich mal inú predstavu o svete.

Keď som bola malá myslela som si, že celý svet je len moja dedinka, v ktorej žijem a hory, ktoré ju obklopujú, tvoria hranicu sveta a predstavovala som si, že keď budem veľká, tak ho celý preskúmam. Ale ľudí nezaujímalo len to, ako vznikol svet, ale chceli vedieť všetko o svojom počiatku, pôvode, o tom prečo vychádza a zapadá slnko, či kto je vlastne boh a množstvo ďalších vecí. Ako plynuli roky, tak postupne v antickom období prišlo klasické obdobie gréckej filozofie. V týchto časoch boli už ľudia múdrejší, ale aj o čosi zvedavejší. Už ich však tak nezaujímalo ako vznikol svet, ale chceli spoznávať samých seba. Touto otázkou sa zaoberal aj Sokrates, konkrétne sa snažil nájsť spôsob alebo cestu správneho ľudského života. Tak isto to bolo aj v mojom živote, tiež ma rodičia viedli po určitej ceste, až som rozhodovanie o nej prebrala do vlastných rúk a budem o svojom živote rozhodovať celý svoj zbytok života. Sokrates sa preslávil aj výrokom: „Poznaj sám seba.“ Prvýkrát som tento výrok počula od svojej babky, keď som bola ešte malá a nikdy som nepochopila, ako to myslí. Ako mám poznať samú seba? Ved' sa poznám, viem ako vyzerám, ako sa volám, či kde bývam. No až ako som postupne dospievala, zistila som, čo babka chcela. Aby som sa spoznala zvnútra, aký som človek, čo ma baví, či čo mi robí radosť.

Po klasickom gréckom období nasledovalo obdobie stredoveku. V stredoveku sa ľudia začínajú orientovať na Boha, ktorého v období patristiky považujú za absolútnu pravdu. V tomto období sa ľudia začínali zaujímať aj o vzdelanie. Opäť mali mnoho otázok ako o Bohu, tak aj o svete. Pýtali sa, ako vlastne svet vznikol, či kto ho stvoril. Na tieto otázky im odpovedal napríklad Tomáš Akvinský. Svet stvoril Boh z ničoho v čase a v priestore, a tak isto aj Akvinský ho považuje za zdroj dobra a dokonalosti. Tomáš Akvinský je aj autorom výroku: „Hlavná hodnota ženy spočíva v jej rodivosti a jej využití v domácnosti.“ Mne osobne sa tento jeho výrok nepáči a ani s ním nesúhlasím. Považujem za ponižujúce, aby hodnota ženy závisela od toho, čo robí v domácnosti. Ved' ani o mužovi sa nehovorí, že jeho hodnota závisí od toho, čo všetko vie robiť. Podľa mňa hodnota každého človeka je rovnaká. Už od malička ma rodičia učili a viedli k tomu, že nemám ľudí súdiť. Nikto nie je viac a nikto menej, všetci sme si rovní, aj keď to tak všade vo svete nevyzerá. No s týmto filozofom si teda dovoľím nesúhlasiť.

Obdobie renesancie sa nieslo v znamení nových objavov ako kompas, ďalekohľad a mnoho iných. Cez všelijaké objavy, vynálezy a utopistické teórie sa dostávame až k novovekej filozofii. Novoveký filozof Francis Bacon vo svojej filozofii vyslovil myšlienku: „Mýliť sa je ľudské.“ Tak tento výrok som počula prvýkrát od maminy. Keď som sa s ňou učila čítať a poplietla som nejaké slovo, tak mi povedala, že mýliť sa je ľudské a nemám si z takej malej chyby nič robiť. Ja som tomu veľmi nerozumela, keďže každá chyba pre mňa znamenala koniec sveta. No ako som rástla a počula tento výrok ešte niekoľkokrát doma a v škole, tak som sama prišla na to, že urobiť v živote chybu je bežná

vec a je jedno, aká je chyba veľká, svet sa z nej nezrúti a ja tiež nie. A to chcel povedať aj Bacon, že omyl je typický pre ľudskú prirodzenosť.

Od neho ma zaujal ešte jeden výrok: „Človek umiera toľko ráz koľko ráz stratí priateľa.“ Už v škôlke som si našla kamarátku, pri ktorej som si myslela, že naše priateľstvo vydrží do konca života. Spočiatku to tak aj bolo, ale zmenilo sa to už na základnej škole. Každá z nás mala inú predstavu o tom, čo je správne a čo nesprávne. Zo začiatku sme mali odlišné len predstavy, no postupne sme mali viac odlišného ako spoločného. Nakoniec sa kamarátstvo skončilo a ja som sa cítila smutne, akoby som stratila časť zo seba. A tak to bolo vždy, keď sa skončilo nejaké kamarátstvo, či už kvôli názorom alebo diaľke. V tomto výroku preto musím s Baconom súhlasiť.

Ako si ľudia kládli otázky ako vznikol svet, či je správne veriť v Boha alebo veriť v zákony, tak sa aj ja pýtam samej seba, či má filozofia zmysel. A áno, zmysel má, je dobré vedieť, ako sa z obyčajných ľudí stali tak slávni filozofi, že ich výroky sa používajú dodnes. A nielen výroky, ale aj ich vynálezy či teórie. Filozofia tvorí súčasť nášho života a mali by sme byť za ňu vďační, pretože každý jeden filozof nás niečo nové naučil a mne osobne filozofia dosť pomáha pri argumentovaní či hádkach, kde môžem používať pojmy, ktoré niektorí ľudia vôbec nepoznajú alebo sa občas môžem na nejakého filozofa vyhovoriť.